

Sposobnost nametanja volje jednog subjekta drugom. Vlast možemo podeliti na zakonodavnu, sudsku i upravnu (zakonodavna je najmladja). Tekovina je buržoaska revoucija. Parlament je organ koji vrši tu vlast. Buržoazija je zadužena za stvaranje parlameta.

Upravna, najstarija vlast, postoji ukoliko i država. Upravni organi podrazumevaju svoju upotrebu sile. Upravna vlast donosi opšte i pojedinačne akte u cilju sprovođenja u delo akata zakonodavne vlasti. Sudska vlast rešava sporove na svim nivoima. Određuje se oblik državne vlasti prema tome kakav je medjusobni odnos u vlasti. Prema tome imamo:

- princip podele vlasti
- princip jedinstva vlasti

Danas se uglavnom primenjuje princip podele vlasti, jer su ove 3 vlasti medjusobno nezavisne i samostalne te se tako smanjuje mogućnost zloupotrebe vlasti. U praksi se ostvaruje na tri načina:

- kao predsednički sistem (SAD)
- kao parlament – parlamentarni sistem (VB)
- mešoviti sistem (Francuska)

Princip jedinstva vlasti može biti na dva načina:

- nedemokratsko jedinstvo vlasti
- konventski ili skupštinski sistem (konvent – prva skupština posle francuske revolucije)

Predsednički sistem – predsednik na čelu državne uprave što znači da on bira upravne funkcionere i da oni njemu odgovaraju za svoj rad. Predsednik mora da poštuje zakon i budžetske okvire, a jedno i drugo donosi parlament.

Parlament ukoliko iskoristi pravo veta u donošenju zakona, koliko isti zakon ponovo bude izglasan u parlamentu 2/3 većinom, predsednik mora da proglasi taj zakon. Parlament i predsednik su najviši organi u SAD i imaju podjednak legitimitet. U SADu je i danas na snazi ustav iz 1787. koji se sastoji od 7 članova i 26 amandmana. Američki parlament zove se kongres i čine ga predstavnički dom i senat.

Parlamentarni sistem – (VB) čine ga monarh, dom lordova – gornji dom (1200 članova) i dom komuna. Ravnoteža između parlamenta i vlade se ostvaruje tako što parlament može da izglasa nepoverenje vlade i tako pada vlada. S druge strane šef države (kraljica) može na predlog vlade da raspusti parlament i raspiše nove izbore. Vlada je kao kolektiv za svoj rad odgovorna parlamentu ali i svaki ministar pojedinačno. Kolevka je savremenog parlamentarizma.

Mešoviti sistem, kombinacija predsedničkog i parlamentarnog sistema, primenjuje se u Francuskoj ali i kod nas. Francuski parlament čine dva doma:

- narodna skupština
- senat

Uspostavljen je 1958. godine donošenjem ustava francuske, kojim se uređuje, reguliše peta francuska revolucija. Ovaj sistem daje značajna ovlašćenja predsedniku koji može da raspusti parlament na predlog vlade, da raspiše nove izbore, da iskoristi pravo veta. Vlada odgovara za svoj rad parlamentu. Pto znači da parlament može da obori vladu izglasavanjem nepoverenja.

Princip jedinstva vlasti

Korak je po tome što je jedna vlast nadređena drugim dvema vlastima.

Nedemokratstko jedinstvo vlasti, znači da je monarh na čelu državne uprave koja je nadređena zakonodavnoj i sudskoj vlasti.

Nedemokratski – konvetski, znači da je zakonodavna vlast nadređena upravi i sudstvu. Ovaj sistem je karakterističan za revolucionarne periode, za bivši Sovjetski savez i zemlje istočne evrope. Danas se primenjuje u Švajcarskoj u modifikovanoj formi.